

ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗΝ ΥΓΕΙΑ – ΓΝΩΣΙΑΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑ

ΜΕΠ

Εξάμηνο: Χειμερινό

Διδακτικές μονάδες ECTS: 3

Κωδικός: ΜΕΠ

ΩΡΕΣ: 2 θεωρία

Τύπος: ΜΓΥ (Μάθημα Γενικού Υποβάθρου) **Γλώσσα:** Ελληνικά

Μάθημα: Επιλογής

Προαπαιτούμενα:

Εξαρτώμενα:

Σκοπός μαθήματος: Το μάθημα αποσκοπεί στην παροχή γνώσεων που θα βοηθήσουν τον φοιτητή Φυσικοθεραπείας να κατανοήσει το σημαντικό ρόλο που διαδραματίζουν οι ψυχολογικοί παράγοντες στην υγεία και την ασθένεια υπό το πρίσμα του Βιο-Ψυχο-Κοινωνικού μοντέλου εντός του πλαισίου των σύγχρονων & πολύπλοκων συνθηκών ζωής. Επίσης αποβλέπει στην ευαισθητοποίηση των φοιτητών και μετέπειτα επαγγελματιών υγείας, όσον αφορά τις ψυχολογικές αλλά και κοινωνικές ανάγκες τόσο του ασθενούς, όσο και των μελών της οικογένειάς του.

Μαθησιακοί στόχοι θεωρητικού μέρους: Ο φοιτητής με το πέρας των μαθημάτων θα είναι σε θέση να γνωρίζει & κατανοεί:

1. την ιστορική διάσταση των θεμάτων της ψυχικής υγείας,
2. τις βασικές έννοιες ψυχολογίας και ψυχοπαθολογίας,
3. τις κλινικές κατηγορίες ψυχικών ασθενειών,
4. τις θεωρίες προσωπικότητας και να εξηγεί συμπεριφορές βάση αυτών,
5. την ορθή προσέγγιση του ασθενούς κατά την πρώτη θεραπευτική συνεδρία,
6. την παθολογική και την φυσιολογική συμπεριφορά του ασθενούς,
7. τους διαφορετικούς και συνεχώς μεταβαλλόμενους ρόλους, σχέσεις, και υπευθυνότητες των φυσικοθεραπευτών έναντι των ασθενών,
8. το φαινόμενο της επαγγελματικής εξουθένωσης,
9. τις βασικές αρχές της γνωσιακής-συμπεριφορικής θεραπείας όπως αυτή εντάσσεται & χρησιμοποιείται προσαρμοσμένα στις επιστήμες αποκατάστασης.

Αναλυτικά περιεχόμενα θεωρητικού μαθήματος:

Ενότητα 1. Η ψυχική υγεία

- Οι προκαταλήψεις.
- Ψυχική οδύνη.
- Παράγοντες που επηρεάζουν την ψυχική διάθεση.
- Οι κυριότερες ψυχικές διαταραχές.
- Η ψυχική ενόχληση κι η διαταραχή στο κόσμο.
- Πρόληψη διαταραχών και διατήρηση της ψυχικής υγείας.

- Το ιστορικό ζήτημα της ψυχικής υγείας.

Ενότητα 2. Υγεία και ασθένεια: η θέση της ψυχολογίας

- Κατανόηση συμπεριφοράς σε θέματα υγείας.
- Υγεία και προληπτική συμπεριφορά.
- Γνωστική αναπαράσταση της ασθένειας.

Ενότητα 3. Θεωρίες Προσωπικότητας

- Οι θεωρίες θα αναλυθούν βάσει των εξελικτικών σταδίων του ανθρώπου:
- Φροϋδική θεωρία.
- Γνωστική Θεωρία.
- Συστημικό μοντέλο.
- Συμπεριφοριστική θεωρία.

Ενότητα 4. Ψυχοπαθολογία I

- Νευρώσεις.

Ενότητα 5. Ψυχοπαθολογία II

- Ψυχώσεις.

Ενότητα 6. Ο ειδικός μπροστά στις αντιδράσεις του ασθενή

- Ψυχιατρική νοσηρότητα στην κλινική πράξη.
- Ήπιες ψυχοπαθολογικές αντιδράσεις.
- Ψυχικές αντιδράσεις του ασθενούς και ο ειδικός.
- Ψυχοσωματικές αντιδράσεις.
- Σχέση ασθενούς και ειδικού.
- Προβληματική συμπεριφορά ασθενούς προς τον ειδικό.

Ενότητα 7. Αρρώστια και κύκλοι ζωής

- Παιδική ηλικία και ασθένεια.
- Μητρότητα και ψυχοσωματικές διαταραχές.
- Άνδρας και ψυχοσωματικές διαταραχές.
- Ο ηλικιωμένος ασθενής.
- Ο ασθενής που πεθαίνει.

Ενότητα 8. Ψυχικές αντιδράσεις στη σωματική νόσο

- Ο ασθενής που πονά.
- Η είσοδος στο νοσοκομείο.
- Ο ασθενής με χρόνια μυοσκελετικό φόβο.
- Ο χειρουργικός ασθενής.
- Ο καρδιαγγειακός ασθενής.
- Ο γαστρεντερολογικός ασθενής.
- Ο ενδοκρινολογικός ασθενής.

- Ο νεφρολογικός ασθενής κ.α.
- Ο νευρολογικός ασθενής.
- Ο πνευμονολογικός ασθενής.

Ενότητα 9. Επαγγελματική εξουθένωση

- Αίτια επαγγελματικής εξουθένωσης
- Μέτρα πρόληψης κι αντιμετώπισης.
- Παρεμβάσεις σε ατομικό επίπεδο.
- Παρεμβάσεις σε οργανωτικό/διοικητικό επίπεδο.

Ενότητα 10. Ο ψυχικά ασθενής κι ο επαγγελματίας υγείας

- Νευρωτικός ασθενής.
- Ψυχωτικός ασθενής.
- Οργανικές ψυχώσεις.
- Διαταραχές του ύπνου.

Ενότητα 11. Ψυχοκοινωνικές παρεμβάσεις από τον ειδικό επαγγελματία υγείας

- Προστατεύοντας τον ασθενή.
- Γενικές θεραπευτικές αρχές και η «συμμόρφωση» του ασθενούς.

Ψυχοθεραπευτικές και ψυχοκοινωνικές παρεμβάσεις.

- Ψυχοθεραπευτικές τεχνικές.
- Ψυχοκοινωνικές παρεμβάσεις.

Ψυχοφαρμακευτική παρέμβαση.

- Τα ψυχοφάρμακα στην καθημερινή ιατρική πράξη.

Ενότητα 12. Γνωσιακή Συμπεριφορική Θεραπεία (ΓΣΘ) στην Φυσικοθεραπεία

- Ιστορική αναδρομή, βασικές αρχές, χαρακτηριστικά & εφαρμογές της ΓΣΘ στην Φυσικοθεραπεία.
- Η σύνθετη αλληλεπίδραση ανάμεσα στον εγκέφαλο, το σώμα, τα συναισθήματα και την συμπεριφορά.

Ενότητα 13. Γνωσιακές Συμπεριφορικές Παρεμβάσεις σε εξειδικευμένα προβλήματα & διαταραχές

- Γνωσιακή συμπεριφορική θεραπεία στην κατάθλιψη, το άγχος (αγχώδη μετατραυματική διαταραχή κ.α) τον χρόνιο πόνο & την διαχείριση του χρόνιου πόνου, την ινομυαλγία, το σύνδρομο χρόνιας κόπωσης κ.α.

Ενότητα 14. Τελική αξιολόγηση των φοιτητών

- Αξιολογείται η συνολική επίδοση των φοιτητών σύμφωνα με τον κανονισμό σπουδών του Ιδρύματος και τον τρόπο αξιολόγησης του μαθήματος που αναφέρεται παρακάτω.

Μέθοδοι και μέσα διδασκαλίας:

Θεωρητικό μέρος:

περιλαμβάνονται πολλές διδακτικές τεχνικές και μέσα μεταξύ των οποίων:

- Διαλέξεις-εισηγήσεις με χρήση πίνακα, διαφανοσκοπίου, σταθερό προβολικό σύστημα (overhead projector), βίντεο και τηλεόραση
- Συζήτηση στην αίθουσα διδασκαλίας και ανατροφοδότηση
- Εργασία σε μικρές ομάδες ή ατομική
- Παρουσιάσεις φοιτητών
- Χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) (Πολυμέσων, ηλεκτρονική συζήτηση μέσω πλατφόρμας ασύγχρονης εκπαίδευσης και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου)
- Επισκέπτες ομιλητές

Μέθοδοι αξιολόγησης: Η αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών πραγματοποιείται σύμφωνα με τον κανονισμό του Ιδρύματος. Βασική προϋπόθεση αποτελεί η επιτυχής ολοκλήρωση του θεωρητικού μέρους του μαθήματος. Η αξιολόγηση της επίδοσης του φοιτητή πραγματοποιείται με μία τελική αξιολόγηση, γραπτή ή προφορική. Στην προφορική αξιολόγηση απαιτείται η παρουσία δύο εκπαιδευτικών. Η τελική αξιολόγηση του μαθήματος πραγματοποιείται μετά το τέλος του διδακτικού εξαμήνου σε όλη την ύλη που διδάχθηκε. Ο φοιτητής καλείται να απαντήσει σε ερωτήσεις που καλύπτουν ισομερώς τις διδακτικές ενότητες του μαθήματος και επιπλέον σε μία ερώτηση που απαιτεί κριτική σκέψη. Η βαθμολογία είναι από 0-10 και με την προϋπόθεση ότι έχει απαντήσει στο 80% των ερωτημάτων.

Η καταλληλότητα των θεμάτων αξιολόγησης ελέγχεται από τον Τομέα, ο οποίος δημιουργεί τράπεζα θεμάτων ανά γνωστικό αντικείμενο που είναι διαθέσιμη στους φοιτητές.

Η τελική βαθμολογία καταχωρείται στην δεκάβαθμη κλίμακα (0-10) με ελάχιστο βαθμό επιτυχίας το 5. Ταυτόχρονα η τελική βαθμολογία καταχωρείται με την σχετική κλίμακα βαθμολογίας του ευρωπαϊκού συστήματος μεταφοράς και συσώρευσης πιστωτικών μονάδων (ECTS), όπου Α, Β, C, D, & E είναι το 10%, 25%, 30%, 25% & 10% των επιτυχόντων αντίστοιχα.

Σχετική βιβλιογραφία

Ελληνική

1. Ιεροδιακόνου Χ. Σ. Ψυχιατρικές γνώσεις για εφαρμογή από κάθε Γιατρό, πρακτικός οδηγός ψυχοσωματικής θεραπευτικής. Θεσσαλονίκη: Μαστορίδης, 2007.
2. Κίρναν, Τ. Ψυχοθεραπεία, θεωρίες και πρακτικές από τον Φρόντ μέρη μέχρι σήμερα Αθήνα: Επίκουρος, 1984.
3. Μάνος Ν. Βασικά Στοιχεία Κλινικής Ψυχιατρικής, Θεσσαλονίκη: University Studio Press, 1997.
4. Ντι Ματεο, Ρ., Λεσλι, Μ. Εισαγωγή στη Ψυχολογία της Υγείας, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, 2005.
5. Παπαδάτου Δ., Αναγνωστόπουλος Φ. Η ψυχολογία στο χώρο της Υγείας Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, 2012.
6. Παπαγεωργίου Ε. Ψυχολογία Ασθενών, Αθήνα: Παρισιάνος, 2000.
7. Παρασκευόπουλος Ι. Εξελικτική Ψυχολογία (Τόμοι Α-Δ). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα. 1992.

Ξενόγλωσση

1. Donaghy M., Nicol, M. & Davidsaon K., Cognitive-Behavioural Interventions in Physiotherapy & Occupational Therapy, Butterworth-Heinemann-Elsevier, London, 2008.